

Roman

Poštnina plačana v gotovini Stevilka 2 Din

Naročnina: 1 mesec 8 Din,
1/4 leta 20 Din, 1/2 leta 40 Din,
vse leto 80 Din. — Račun
poštne hranilnice v Ljubljani
št. 15.393. — Dopisi: „Ro-
man“, Ljubljana, Breg 10-12

Tednik za vse / Izhaja ob sobotah / Ljubljana, 19. VII. 1930 Leto II. - Štev. 29

SIROTA Z MILIJONI

Roman v 4 knjigah

Francoski napisal Jules Mary. Poslovenil B. R.

Druga knjiga

SOVRAŠTVO

10

Alice je bila sama doma, ko je dobila pismo. Takoj je spoznala Valentinovo pisavo. Trenutek se je obojavljala: ali ne bi bilo bolje, da ga ne odpre? Neka tajna sila pa ji je velela, da ga mora prečitati. Podzavestno je raztrgala ovitek.

Pismo je bilo dolgo, in vendar ga je preletela z enim samim pogledom... Ko ga je odložila, ji je mrzel pot stopil na čelo.

„Joj,“ je zajčevala, „ali se Norbert nič ne boji trenutka, ko pride obračun? Kaj bo ta-krat?“

Valentin ji je v pismu sporočil samo to, kar je sam videl in kar je čul od Lidije. Toda iz pisma je zvenelo dovolj jasno, da sta se Roquin in njen mož odločila spraviti s sveta rodbino, ki jima je bila na poti. Zločin je bil brez dvoma izvršen — kako, je ni zanimalo. Dolgo ni vedela, kaj naj stori. Sama sebe se je bala. Ali naj ostane pri človeku, ki si je že tolikrat omadeževal roko s človeško krvjo? Pomislila je, kaj bi bilo, če bi mu ušla. Kaj bi rekli ljudje, ki so ji do zdaj toliko zavidali? Ne, ponos ji je branil to storiti. In še nekaj drugega — če pobegne, izgubi priliko za maščevanje!

Nov zločin se je zgodil, in na kako preme-ten način! Groza jo je obšla, ko je pomislila, kako rafinirano sta ravnala Roquin in Norbert. Vse sta znala tako natanko preračunati in nikdar nista ostavila sledov.

Vso noč ni mogla zaspati. Zjutraj je dozo-rel v njeni glavi nov načrt. Sklenila je obvestiti policijo o vsem, kar je vedela, morda tam kaj odkrijejo. Napisala je pismo:

„Često se dogajajo zločini, ki jih policija ne odkrije in ne kaznuje. Sama sem žrtev takega zločina in druge žrtve usoda še čaka. V tem trenutku so tri osebe v smrtni nevarnosti — ena umira, kaj je z drugima, še ne vem. Poglejte k družini Sénéchal v ulici Bleue, številka 11. Isti ljudje, ki so mene onesrečili, jim strežejo po življenju, isti ljudje so se zakleli, da jih uničijo. Eden iz-med njih je Roquin, drugi — — —“

Pero ji je zastalo, ko je hotela napisati ime svojega moža. Ne iz sočutja — ne, pomišljala se je, ker se je bala, da ji ne bodo verjeli.

„drugega poiščite sami,“ je napisala, „ne bo ga težko najti. Opozarjam vas pa, da ga iščete med velikimi glavami!“

Dopoldne je šla sama z doma in pismo oddala.

Deveto poglavje STARI SENECHAL

Andrejev oče se je navadno vračal domov ob sedmih zvečer. Ze pet in dvajset let je bil zaposlen v banki in še nikdar ni zamudil večerje. Banka ni bila daleč od njegovega stanovanja, komaj dvajset minut.

Marjeti se ni zdelo potrebno, da bi ga ob-vestila o nesreči, saj je bila trdno uverjena, da pride kmalu domov. Toda ura je odbila sedem, osem, deset, gospodarja pa še ni bilo. Začela se je bati.



Spekulacija

Kmetica: „Pokonc, Mi-ca! Cesta je pohna moto-vilov, pšane so pa še u kurnk!“

Valentin jo je skušal pomiriti, a sam sebi ni verjel. Spomnil se je, kako je bilo takrat, ko so ugrabili Alice. Kako je takrat samega sebe tolažil, in vendar je bilo vse zaman.

Tedaj je služkinja sama odšla v banko. Nikogar ni bilo več tam, samo vratar je še čakal pred hišo. Povedal ji je, da je stari Sénéchal odšel ob šestih, kam, pa ji ni vedel povedati. Sodil je, da najbrž ni šel naravnost domov, ker je krenil po bulvaru, namestu da bi bil zavil v ozko ulico onkraj ceste.

Vratar se ni motil. Stari Sénéchal se je res odpravil proti Trgu Sloge in od tam na Elizejske poljane.

Ko je tako stopal po cesti, je vzel iz žepa pismo, ki mu ga je bil prinesel neznan postrešček, in ga še enkrat prečital.

„Dreви bi rad govoril z vami. O pol osmih vas čakam. Pridite gotovo, ker se bo na tem sestanku odločila usoda vašega sina Emila.“

Pismo je imelo podpis „Murad“.

Stari Sénéchal je vedel, da je njegov starejši sin zaljubljen v Muradovo sestro Zoraido. Emil mu je bil to sam zaupal, ni mu pa povedal, kaj je Muradu obljubil.

Ko je starec čital, da gre za Emilovo srečo, ni niti trenutek pomišljal. Imel je še poldrugo uro časa in ta čas je hotel porabiti za kratek izprehod. Zdajci pa je začutil, da mu je nekdo položil roko na ramo.

„O, gospod Sénéchal, kdo bi si mislil, da vas tu dobim!“

Starec se je obrnil.

„Vi, gospod Bontemps!“ je prijazno odvrnil pozdrav in došlecu stisnil roko.

Naši čitatelji gotovo še pomnijo Bontempsa: on je bil tisti, ki je preoblečen v stražnika odpeljal Alice in ubil Siméona.

Kako, da je Sénéchal zločinca poznal?

Pred nekaj dnevi je bil ravnatelj banke odpustil dva uradnika, ki sta bila osumljena, da sta poneverila nekaj denarja. Z dobrimi priporočili se mu je javil Bontemps in je bil takoj sprejet v službo. Tako se je Sénéchal z njim seznanil.

„Ali ne stanujete blizu Ribiškega predmestja?“ ga je vprašal Bontemps. „Kako da ste zašli v ta okraj?“

„Da, tam stanujem,“ je odvrnil starec, „toda tu imam opravka.“

„Jaz stanujem v bližini,“ je dejal Bontemps, „če dovolite, vas pospremim.“

„O, prosim!“

„Mimogrede bi stopila na dober požirek,“ je predlagal Bontemps, „kaj bi rekli?“

Zavila sta v najbližjo gostilno in Bontemps je naročil steklenico najboljšega. Ko je gostilničar postregel, je hitro nalil sebi in Sénéchalu. Starec je hotel priliti vode, toda Bontemps mu ni dal.

„Kaj bi mešali. Škoda vina!“

Zvrnila sta čašo in Bontemps je nalil drugo. Ko je Sénéchal za trenutek pogledal k sosednji mizi, mu je lopov hitro stresel v čašo bel prašek, ki ga je bil prinesel s seboj.

Starec je bil že nekoliko omočen in ni čutil, da ima vino čuden okus. Izpil je čašo in vstal.

„Zdaj moram iti!“

Toda noge so ga komaj nosile. „Čudno,“ je zamrmral, „vse se vrti okrog mene.“

Bontemps ga je prijel za roko. „Razumem — vino je bilo močno. Ko pridete na zrak, bo takoj dobro.“

„Prehitro sem pil,“ je menil Sénéchal. „Sedel bom na klop, da se malo opomorem. Nikar ne čakajte name, ne bi vas hotel zadrževati.“

„O, meni se nič ne mudi,“ je zatrjeval Bontemps, „nihče me ne čaka.“

„Kaj, ko bi poklicala avto?“ je ustrezljivo vprašal Bontemps.

Starec se ni več zavedal. Bontemps ga je kakor otroka nesel v avto, ki je čakal v bližini. Potem je stopil k šoferju in se mu pomisljivo nasmehnil.

„Ali ga nisem lepo vjel?“

Šofer je bil Louffard.

Avto je oddrvel po trgu. Kmalu je privozil do mestnih vrat.

Tedaj se je Bontemps sklonil k starcu.

„Nu, oče Sénéchal!“

Starec ni odgovoril. Uspavalno sredstvo je učinkovalo. Bontemps je segel v njegov notranji žep in vzel iz njega vse papirje, ki jih je Sénéchal nosil s seboj. Urno jih je spravil v torbo, ki jo je imel pri sebi. Pustil mu je samo srebrno uro in prazno denarnico.

„Da ga ne spoznajo, kadar ga dobe,“ je mrmral sam pri sebi. „Tudi monograme na njegovem perilu moram odstraniti.“

Ko je bil s tem gotov, je odprl vratca.

„Ali ni nikogar v bližini?“ je vprašal Louffarda.

„Ne, vse je mirno!“

Prišli so bili že daleč ven na pariško polje, kjer je bilo le malo hiš. V daljavo se je širila prazna planota, kakor nalašč za ljudi, ki se pečajo s temnimi posli. Tedaj se je začul iz avta pridušen krik. Nato je sedel Bontemps k Louffardu in mu nekaj šepnil. Avto se je obrnil in zavil nazaj proti Parizu.

Drvel je z blazno naglico proti mestu; samo še Seine jih je ločila od Pariza. Privozili so na most. Bilo je temno kakor v rogu. Zdajci je zahreščalo. Avto se je bil z vso silo zaletel v voz premoga, ki ja vozil pred njim. Louffard je planil iz avta in pogledal, kaj se je zgodilo. Prednji del voza je bil razbit in os zlomljena.

Če bi to bilo podnevi, bi se bilo kmalu nabralo polno gledalcev, čeprav je taka nezgoda v Parizu nekaj vsakdanjega. Tako pa ni bilo nikogar. Šele čez nekaj časa se je zbudil premogar, ki je spal na vozu in pričel kleti na vse pretege. Louffard se zanj ni zmenil. Vrnil se je k Bontempsu in ga vprašal, kaj naj storita.

„Ne smeva izgubljati časa,“ mu je šepnil Bontemps. „Odvedi voznika k bližnjemu stražniku, da ga zasliši, jaz pa vržem med tem mrtveca v Seino. Ali imaš papirje v redu?“

„Vraga — doma sem jih pozabil!“

„Nič ne de.“

„Misliš? Ali se prav nič ne zavedaš, v kakšni nevarnosti sva? Jaz bi bil zdaj najrajši sto milj odtod. Pomisli, kaj bo, če mrliča dobe. Gospodar nama je naročil, naj ga brez hrupa spraviva s sveta. Če zdaj zve, kaj se nama je pripetilo, če Sénéchala najdejo, potem gorje nama! Roquina so ovadili na policiji in zdaj ga nadzirajo.“

„Naj bo kakorkoli!“ je odvrnil Bontemps, „zdaj ne utegneva izbirati. Jaz prevzamem težji del in ostanem pri mrliču. Kaj bo potem, bova videla. Če veš ti kaj boljšega, mi hitro povej! Pogledaj, voznik hoče pobegniti!“

Louffard je skočil za njim in ga prijel za vrat.

„Počakaj!“ je zavpil nanj. „Kam se ti tako mudi? Po tvoji krivdi se je zgodila nesreča, ker nisi imel svetiljke.“

Nenadoma je umolknil. Vzrok sta bila dva stražnika, ki sta opazila, da na mostu ni nekaj v redu in sta prihajala gledat, kaj se je zgodilo.

Zdaj je bilo treba pokazati pogum. Grozeča nevarnost jima je vrnila hladnokrvnost. Revolverjev nista imela pri sebi, zato sta tem krčeviteje stiskala vsak svoj nož. Pomembno sta se pogledala.

Stražnika sta bila orjaka. Prvi je bil še mlad in se je menoval Coméry, drugi pa, Quinol po imenu, je bil že starejši. Louffard jima je povedal krivo ime: dejal je, da se piše Gasparin in da stanuje v ulici Billy, številka 117. Voznik je tudi moral povedati svoje ime in stanovanje. Quinol si je vse zapisal. Stvar je bila jasna. Premogar je priznal krivdo.

„Ali je na avtu kaj škode?“ je vprašal Quinol Bontempsa, ki je bil tako zmeden, da je samo nekaj zagodrnjal.

„Mislim, da ne preveč,“ je namestu njega odgovoril Louffard, hoteč stražnika odpraviti. Toda stražnik se ni dal odgnati.

„Škoda je večja, kakor si mislite,“ je rekel, ko si je avto ogledoval. „Poglejte, saj ne morete voziti dalje. Os je zlomljena.“ Pokleknil je in pogledal pod kolo.

Hotel je že vstati, tedaj pa se je zdrznil. Njegova roka je bila krvava! Ostro je pogledal Louffardu v oči.

„Zdi se mi, da sem ga že nekje videl,“ je šepnil tovarišu. Quinol je komaj vidno prikimal in pogledal v avto.

„Poglej, kdo je v vozu!“

Bontempsu je srce burno udarilo. „Moj prijatelj,“ je odgovoril. „Najbrž je spet dobil živčni napad. Mislim, da ni nič hudega.“ Odprl je vratca. „Ali ti je še slabo?“

„Naj pride ven,“ je ukazal Coméry, „na stražnici dobimo zdravnika, ki mu bo pomagal.“

„Ni vredno,“ se je skušal nasmehniti Bontemps. „Kajne, da je že dobro?“ je vprašal v voz.

„Mislim, da še ni,“ je uporno vztrajal Quinol. „Vso noč vendar ne more ostati v avtu.“

Zdajci mu je zagomazelo po hrbtu. Ko je prijel neznanca v vozu, je začutil na roki nekaj mokrega. „Kri,“ je kliknil, „umorili so ga! Coméry, primi drugega, šofer je moj!“

Louffard je še utegnil zavihneti nož. Toda v tistem trenutku ga je prijela koščena roka za zapestje in mu zvila roko, da mu je nož padel na tla. Videč, da je izgubljen, se Louffard ni več upiral.

In Bontemps? Preden ga je mogel Coméry zgrabiti, je skočil čez ograjo v Seino.

Coméry je pomagal zvezati Louffarda, potem sta stražnika na slepo srečo nekajkrat ustrelila v vodo.

Noč je bila tako temna, da ni bilo moči misliti na zasledovanje. Za vsak slučaj sta pregledala oba bregova, seveda brez uspeha.

Premogar, ki je opazoval ves prizor, je bil tako prestrašen, da ni vedel, kaj naj stori.

Stražnika sta se vrnila in priklicala svoje tovariše, ki so nadaljevali zasledovanje ob reki, sama pa sta odvedla Louffarda na najbližjo stražnico. Tam so ga zaslišali.

„Nimam pojma, zakaj sta me stražnika prijela,“ se je branil šofer. „Saj niti ne vem, kaj se je zgodilo. O pol osmih sem vozil po Elizejskih poljanah, kjer sta me najela dva gospoda in mi ukazala, naj ju peljem v Clichy.“

Med potjo nisem ničesar čul. V Clichyju mi je mlajši gospod zaklical skozi vratca: „Pelji do mostu“ — in ubogal sem ga.“

Če ne bi bil Louffard napadel stražnika z nožem, bi mu bili verjeli. Tako pa so bili prepričani, da laže.

Zaprli so ga začasno v ječo in ga zastražili.

Sénéchalovo truplo je ležalo v predsobju stražnice, pokrito z belim prtom. Zunaj je čakalo polno ljudi, kajti vest o umoru se je raznesla z bliskovito naglico.

Preiskava ni dolgo trajala. Zdravnik je odkril, da ni na truplu nikakih znakov boja. Samo na prsih je zevala široka rana, ki je povzročila takojšno smrt.

Mrtvec ni imel nikakih listin pri sebi. Kakor vemo, je Bontemps skrbno preiskal njegovo obleko in odnesel vse, kar bi dalo slutiti, kdo je umorjenec. Truplo so odpeljali v mrtvašnico.

Med tem so se vrnilo stražniki, ki so zasledovali pobeglega zločinca. Ničesar niso našli. Noč je bila tako temna, da niso videli pet korakov pred seboj.

Most je bil visok, reka plitva. Prepričani so bili, da se je moral begunec ubiti.

Celica, ki je bil v njej Louffard zaprt, je bila ozka in temna. Razen slamnjače ni bilo ničesar v njej. Svetloba je prihajala skozi ozko odprtino v stropu, vrata pa so držala na nizek hodnik, ki je bil po ozki prečni ulici v zvezi s trgov de la Mairie.

Če bi bil Louffard hotel pobegniti, bi bil moral najprej streti ključavnico in železni zapah. Poskusil je. Z vso silo se je uprl v vrata, da so zaškripala.

„Mir!“ je zaklical stražnik, ki je stal pred vrati. „Ali hočete, da vam natakнем okove na roke?“

Louffard je videl, da je vse zaman. Vrgel se je na slamnjačo in se ni več premaknil.

Drugo jutro so ga še enkrat zaslišali, toda zvedeli niso ničesar novega. Dognali so, da v ulici Billy res stanuje neki šofer, Gasparin po imenu, toda njegovi osebni podatki se niso vjemali z Louffardovim opisom. Zato so Louffarda odvedli na sodišče in ga vtaknili v preiskovalni zapor.

Deseto poglavje

NA BEGU

Bontemps se ni ubil, kakor so mislili stražniki. Ko je skočil z mosta, je na vso moč priletel v globoko kotanjo, ki je omilila padec. Bil je izvrsten plavač. Da bi zmešal zasledovalcem sled, je plaval pod vodo. Ko so ga jele zapuščati moči, je zaplaval proti bregu, potem pa se je splazil skozi bičje in grmičje na polje.

Začel je teči, kar so mu noge dale. Videl je sence stražnikov, ki so ga iskali, toda bili so predaleč, da bi ga opazili.

Pri prvem starinarju si je kupil novo obleko. Od glave do nog preoblečen, je krenil počasi proti mestu. Ko je srečal prvega izvoščka, ga je ustavil in se odpeljal k Roquinu.

Drugi dan je stopil v vežo Norbertove palače mlad mož, oddal vratarju svojo posetnico in ga prosil, naj ga prijavi markizi. Bil je Valentin.

Vratar se je kmalu vrnil in ga odvedel v sprejemnico. Tam ga je Alice že čakala.

„Dobro, da si prišel, Valentin,“ je rekla. „Kaj je novega?“

„Nov zločin!“

„Spet!“ je kriknila in groza ji je spačila obraz. „Ali je Andrej mrtev?“

„Ne, ni še umrl, čeprav zdravniki pravijo, da mu ni več rešitve. Nekaj drugega je — njegov oče je izginil. Snoči je šel ob šestih iz pisarne in se ni več vrnil.“

„O, Bog!“ se je zgrozila Alice. „Kdaj bo konec teh zločinov?“

„Za Andreja sem poskrbel, da bo vsaj v miru umrl. Prosil sem Trompeleta in Trutata, naj ga varujeta. Zdaj ni v nevarnosti. V nekaj dneh se vrne njegov brat. Morda mu on pomore.“

„Tudi njegovemu bratu preti nevarnost,“ je vsa prestrašena vzkliknila Alice. „Opozoriti ga moramo, če ni že prepozno.“

„Ni,“ je menil Valentin. „Čital sem njegovo zadnje pismo, da je v Berlinu, kjer stanuje pri starem zdravniku. Brzjavo sem mu, naj se takoj vrne v Pariz. Prepričan sem, da bo v nekaj dneh tu.“

„Pošlji mu koga naproti, ali pa mu piši.“

Valentin ni odgovoril. Prijel je Alice za roko.

„Ne smeš več tu ostati,“ ji je toplo rekel. „Vse siromaštvo in vsa navidezna sramota, vse je boljše, kakor da bi ostala ob strani tega zločinca.“

„Ne,“ je rekla hladno, „tu ostanem.“

„Zakaj?“

„Ker se hočem maščevati. Norbert me ljubi in ve, da ga jaz sovražim. Pekel sem mu ustvarila in v njem mora živeti.“

„Ali se ga nič ne bojiš?“

„Ne, ker me ljubi! O, dobro vidim, kako trpi! V očeh mu žari ogenj. Sam ne ve, kdaj je odkril, da ima srce — prej je mislil, da so mu zamrli vsi čuti. Kolikrat sem ga presenetila, ko me je čudno gledal. Mrmral je nerazumljive besede, to so bile prošnje, to je bilo moledovanje za malo ljubezni, dobro vem. V prsih ga grize boleost, najhujša boleost, breznačna ljubezen. Umira od nje, Valentin, in to je najstrašnejša kazen, ker mora neprestano trpeti, ker ve, da ne bo nikdar rešen!“

„Alice,“ je skrbno vprašal Valentin, „kaj če ne bo mogel premagati svoje ljubezni? Bojim se za te, Alice. Ti si mi vse, ti si moje življenje! Če bi mi vzel tebe, bi bila moja smrt.“

„Zaupaj mi, Valentin!“

Zalostno je odkimal.

„Ali dvomiš?“ ga je vprašala.

Stopila je k oknu in odgrnila zaveso.



Pred hišo se je pravkar ustavil avto.

„Marki je prišel,“ je rekla. „Vsak dan se pripelje in prosi, da bi me smel videti, toda vselej ga odbijem. Zdaj ga bom sprejela. Ostani tu in se skrij, potem boš videl, da sem varna pred njim in da mi ni treba pobegniti.“

Prijela ga je za roko in ga vedla v malo sobico poleg salona.

„Tu počakaj in pazi, da te ne odkrije!“

Alice se ni motila, ko je rekla, da prihaja marki.

Norbert si gotovo ni mislil, da ga bo sprejela, zato je bil tembolj presenečen.

„Kako sem vesel, Alice,“ se ji je priklonil, „kako sem srečen, da ste me sprejeli. Hvala vam, hvala!“

Alice ni odgovorila. Samo njene oči so ga mrzlo gledale.

Norbert se je zelo izpremenil. Bil je suh in lica so mu upadla. Na čelu so se mu nabrale gube, ki so mu jih zarezale težke skrbi. Nič več ni bil tisti človek, ki je bil tako močan, da bi bil s svojo močjo, bogastvom in umom ugonobil vsakogar, ki bi se mu bil postavil v bran. Hrbet mu je zlezal v dve gubi, kakor bi bil nosil težko breme, stokrat pretežko zanj.

„Gospod,“ mu je prezirljivo rekla, „kaj ste mi prišli povedat?“

„Prišel sem vam povedat, Alice...“

„... da veriga vaših zločinov še ni sklenjena...“

„Ali mi hočete povedati, da ste po dolgem iskanju našli one, ki imajo razen mene pravico do dedščine? Ali mi prinašate veselo vest, da ste s svojim pajdašem že odstranili dve novi zapreki — očeta in sina?“

Norbert se je zdrznil.

„Kdo vam je to povedal?“ je prestrašeno vzkliknil.

„To vam nič mar! Po vašem vprašanju sodim, da je res — ali hočete tajiti?“

„Res je,“ je odvrnil marki in pobesil glavo.

„Morilec!“ je zasikala, „zahrten morilec!“

Marki ni odgovoril. Dobro je vedel — tudi če bi bil govoril, mu ne bi bila verjela. Tudi če bi bil rekel, da je hotel rešiti Andreja, bi bila mislila, da laže.

„Videti ste me hoteli,“ je rekla Alice, blede od jeze in strahu. „Tudi zato ste me hoteli videti, da mi poveste, da je stari Sénéchal mrtev in da ga je umorila ona roka, ki drhti zdaj pred menoj. Mislila sem, da ste bolj vajeni zločinov in da vas ne spravi iz ravnotežja vsaka kapljica krvi.“

„Alice,“ je zajeceljal, „tega nisem jaz kriv. Prišel bo dan, ko zveste vse.“

„Zakaj ne bi zdaj zvedela? Če morete kaj povedati v svojo obrambo, govorite!“

„Ne, zdaj še ne smem. Pravi treutek še ni prišel.“ Premolknil je, nato pa je stopil še bliže k Alice in ji pogledal v obraz.

„Tako me boste razumeli Alice,“ ji je počasi rekel. „Dva zločina sta se zgodila en dan. Pri enem policija ne bo mogla nastopiti, ker je bil storjen silno oprezno in premeteno — v mislih imam namreč Andreja. Pri drugem pa je oblast ujela morilca, ki kazni ne uide. Louffard, eden najzmožnejših Roquinovih pomagačev, je v zaporu. Če izda svojega gospodarja, je to njegova smrt. V tem primeru prejmem tudi jaz svoj del — Hudičev otok. Ne, ne bom čakal nanj, rajši se sam usmrtime. Za vas pa to pomeni svobodo. Ali se nič ne veselite?“ se je porogljivo nasmehnil.

„Da, veselim se,“ je pikro odvrnila, „veselim se, da je sodišče vendar že odkrilo to jamo razbojnikov, čeprav prepozno.“

„Ne vem, da bi jo bilo že odkrilo,“ je zategnil marki. „Skoraj ne bi verjel. Poznam Louffarda; on bi se rajši dal ubiti, kakor da

izda pravega krivca. Če tega ne stori, sva Roquin in jaz rešena. Vam to seve ne bi šlo v račun!“

Alice se je žalostno nasmehnila. „Pripravljena sem bila na to. Poslala sem že policiji nekaj pojasnil.“

„Vem,“ je porogljivo prikimal. Vzel je iz žepa kos papirja in ga pomolil Alici. Hlastno mu ga je iztrgala iz rok in prebledela. Bilo je njeno pismo, ki ga je bila poslala policiji.

„Kakor vidim, mojega imena niste navedli. Hvaležen sem vam. A to ne pomaga mnogo. Če Roquina primejo, me bo izdal.“

Obrisal si je znoj z obraza in žalostno povzel: „Povejte mi, zakaj me niste izdali? Ali čuvate vsaj iskrico usmiljenja do mene? Ali je moja ljubezen vendar omečila vaše srce? Ne? — Vseeno obožujem roko, ki me peha v prepad, v srámoto!“

„Kako ste prišli do pisma?“ je hladno vprašala Alice, ne da bi mu bila odgovorila na njegove besede.

„Roquin ima povsod prijatelje. Obvestili so ga in mu izročili ovadbo. Vrgel jo je v koš kjer sem jo jaz našel. Takoj sem spoznal vašo pisavo. Na žalost so jo spoznali tudi drugi in zdaj pazijo name. Dokončajte svoje delo, idite k državnemu pravdniku in mu vse povejte. Nočete? Potem vam bom narekoval. Pišite:

„Mož, ki ga zaslišujete in ki trdi, da se piše Gasparin, je v resnici neki Louffard, ki je v zelo tesnih stikih z Roquinom. Na mostu umorjeni stavec se imenuje Sénéchal in stanuje v ulici Blue.“

To, mislim, bo dovolj.“

„To tudi storim!“

„Dobro.“

„Ali ste siti življenja?“

„Da, sit sem ga. In srečen bom, če umrem po vaši roki. Toda požurite se, Alice. Če Roquin kaj zasluti, izgine!“

Presenečeno ga je pogledala. Ni ga mogla razumeti. Ali ji pripravlja zasedo?

Zamislila se je. Ko je dvignila glavo, Norberta ni bilo več v sobi.

„Če ga predam sodišču, onemogočim nadaljnje zločine in kaznujem izvršene. Zakaj bi imela usmiljenje z njim — ali ga je imel on s svojimi žrtvami?“

Stopila je v sosednjo sobo k Valentinu, ki je čul vsako besedo.

„Ali si zdaj prepričan, da se mi ni treba bati?“

„Da, prepričan sem,“ je odvrnil.

Enajsto poglavje

ROQUIN V STRAHU

Ko je Roquin zagledal Bontempsa, mu je kakor svinec legel strah v srce. Slutil je, da mu prinaša usodno vest.

„Kaj se je zgodilo?“ je hlastno vprašal.

„Malo je manjkalo...“

„Kaj je s Sénéchalom?“

„Mrtev je, truplo ima policija.“

„Kje je Louffard?“

„Zaprta.“

„A kako si ti...?“

„Vrgel sem se v Seino, da me niso zgrabili. Komaj sem jim ušel.“

Roquin je pobledel. „Izgubljen sem,“ je zamrmral.

A takoj se mu je spet vrnila stara hladnokrvnost.

„Povej vse, kako se je zgodilo,“ je suho rekel. „Vedeti moram, vse moram vedeti.“

Bontemps mu je pripovedoval, kar je vedel. Rekel mu je, da sta se z največjo previdnostjo lotila svoje naloge in, da bi jima bilo brez dvoma uspelo, če se ne bi bila zgodila nesreča na mostu, ki je privabila policijo.

Roquin ga je zamišljeno poslušal.

„Vidim, da sta se izkazala. Samo slučaj je vsega kriv in ta slučaj nas utegne ugonobiti.“

„Ali je res tako nevarno?“ je zajecjal Bontemps. „Louffard nas gotovo ne izda.“

„Vem, rajši se da ubiti kakor da zine besedo. Samo, če Sénéchala ne spoznajo...“

„Ni mogoče. Vse papirje sem mu pobral.“

„Toda prijatelji ga bodo iskali. Lahko se zgodi, da pojde kdo v javno mrtvašnico in ga spozna.“

„Ne bojte se, ga je skušal pomiriti Bontemps. „Tudi če ga kdo spozna, nič ne de. Kdo bo vedel, da je starec dedič ogromnega premoženja, ki ga želite spraviti v svoje roke?“

„Ne, ne,“ je odvrnil Roquin, „motiš se. Ljudje vedo, da dobi to dedščino marki Norbert d' Argental, ki je z menoj v tesni zvezi. Policija to dobro ve in pazi name. Doslej je mislila, da se bavim s poštenimi posli, toda odkar je prišlo ono pismo, me nadzira.“

„Kdo vas je naznanil?“ se je začudil Bontemps.

Roquin se je naglas zasmel.

„Tista, ki se me boji.“

„Markiza?“

„Da, ona je bila. Zvedel sem od nekega prijatelja na policiji. V ovadbi je omenjeno samo moje ime. Dobil sem kopijo tega pisma in spoznal njeno pisavo. Markiju sem to povedal. Dosegel je, da so pismo uničili, toda sum je ostal, in če spoznajo Sénéchala, je Louffard izgubljen in mi z njim!“

„Potem vem, kaj moram storiti. Iztrgati jim moramo Louffarda.“

„Težka bo.“

„Ali pa odnesti Sénéchalovo truplo iz mrtvašnice.“

„To bi šlo.“

„Toda,“ je po kratkem premišljevanju rekel Bontemps, „če ukrademo Sénéchalovo truplo, preden rešimo Louffarda, bo policija takoj vedela, da hočemo njega rešiti, in bo podvojila nadzorstvo. Sodim, da bo treba ponoči napasti oddelek sodišča, kjer je Louffard zaprt in izpustiti vse ujetnike, ki so z njim v isti celici. Treba bo samo čuvaja odstraniti.“

Roquin se je zresnil.

„Nisem mislil, da imaš toliko soli v glavi. Tvoj načrt ne bi bil slab. Najbrž je tudi edina pot, da se rešimo. Toda najprej moramo odnesti mrliča.“

„Ali je to vaš končni sklep? Odločite se hitro, zakaj mudi se!“

„Odločil sem se. Jaz sam prevzamem vodstvo in ti mi boš pomagal. Dovolj si močan, da bi zmogel tri druge. Piši takoj v banko, kjer si uslužben, da si bolan. Nihče ne bo opazil, da je to samo zvijača. Preskrbim ti zdravniško izpričevalo, če bo treba.“

Po tem pogovoru je Bontemps odšel.

Kmalu nato so prišli prvi jutranjiki. Roquin jih je naglo preletel in pogledal, ali že pišejo o umoru na Asnierskem mostu. Še nobene vesti ni bilo. Oblekel se je v črno in krenil proti mrtvašnici, ki je bila odprta. Brez obotavljanja je stopil noter in šel počasi od rakve do rakve, kjer so ležali nepoznani mrlič. Za trenutek ga je obšel strah.

„Moj Bog, če so ga že pogodili!“

Toda pomiril se je. Ne, to ni moglo biti, zakaj mrlič je ležal šele nekaj ur v krsti. Kaj,

če ga še sploh niso prinesli v mrtvašnico? Tedaj je opazil, da se mrtvašnici bliža voz.

„Kdo je?“ se je prestrašil. Iz voza je stopilo nekaj oseb in dva stražnika, ki sta vodila uklenjenega Louffarda.

Zločinec je naglo preletel vse okoli sebe in zapazil gospodarja. Obraz se mu je zjasnil. Vedel je, da mu bo gospodar pomagal.

„Kam zijaš!“ se je zadržal stražnik in ga sunil v rebra.

„Nikamor,“ je malomarno odvrnil Louffard. Ko se je čez nekaj časa spet ozrl po gospodarju, ga ni bilo več.

Bilo je krasno jutro. Nevihta, ki je divjala ponoči, je ohladila ozračje.

Od mrtvašnice do justične palače ni bilo daleč. Roquin je šel peš. V bližini palače je stopil v zakotno kavarno in sedel k mizi na ulico. Ura je bila enajst.

„Kmalu bo nazaj,“ je zamrmral Roquin.

Res mu ni bilo treba dolgo čakati. Voz, ki je peljal Louffarda nazaj v jetnišnico, je kmalu nato zdrdral mimo kavarne in zavil na dvorišče justične palače. Tam je sodnik stopil z voza, dva stražnika pa sta odvedla Louffarda po dolgem hodniku.

Rouquin je vozu počasi od daleč sledil.

„Louffarda bo danes sodnik še enkrat zaslišal,“ je modroval sam pri sebi. „Sodnik pojde zdaj najprej zajtrkovat, to dá najmanj dve uri. Toliko imam torej časa, a zdaj moram najprej premisliti, kako spravim Louffarda na suho.“

Nekaj je bil odkril, kar je bilo zanj izredno važno. V preiskovalnem sodniku, ki mu je bila poverjena Louffardova afera, je spoznal svojega prijatelja Vauberniera. Njegova soba je bila v drugem nadstropju.

Najbolj ga je zanimalo, ali bodo Louffarda še enkrat zaslišali — saj je samo na tem vprašanju slonel njegov načrt.

Prede pa čitatelje seznanimo z nadaljnim potekom dogodkov, jim moramo malo opisati palačo.

Psček „Mascotte“ se je s svojim gospodarjem talcem Byrdom pogumno in srečno pretókel skozi noč in led Južnega tečaja, na povratku v domovino pa ga je v Novem Yorku avto povozil. Koliko pasjih življenj med ljudmi se tako konča!

Anekdote o velikih ljudeh

Angleškega pisatelja E. Templa Thurstona je ustnil na ulici njegov prijatelj, mladi bankir F. Smith: „Kaj pa ti je, da se tako kisto držiš?“

„Strašno me zobje bole,“ je zastokal Thurston. „Ali veš kako zdravilo, ki pomaga?“

„Poslušaj moj nasvet in ne jemlji zdravil,“ je odgovoril bankir. „Včeraj so tudi mene zobje boleli. Šel sem domov, žena me je poljubila in bolečine kakor bi jih odpihnil.“

Thurston se je zamislil, pollej pa je rekel: „Najlepša hvala za dobri nasvet — kaj misliš, ali je tvoja žena zdaj doma?“

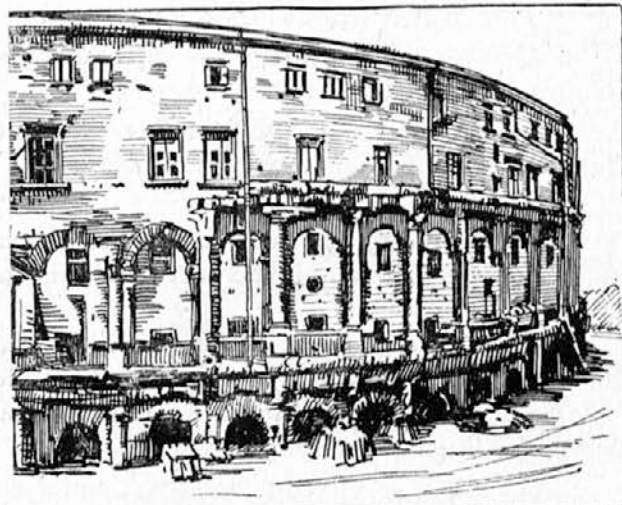
Ko je veliki nemški pesnik Fridrik Schiller napisal na Ludwigsburgu svoje „Roparje“, je z njimi zbudil zavist vseh svojih tovarišev. Posebno njegov ustanovalec mu tega ni mogel pozabiti in je hotel na vsak način genijalnega Schillerja prekositi. Sedel je zvečer za mizo in napisal:

Solnčni žarki, glej, žarijo,
žgejo prav do dna morja...

Nato je zaspal. Ko se je Schiller vrnil domov, je zagledal na mizi nadebudna stiha in je takoj pod njima napisal:

Ribice se že polijo,
Solnce, dosti je tega!

Ko je imel dr. South pred Karlom II. pridigo, je opazil, da so vladar in njegovi spremljevalci začeli kimali. Kmalu nato so nekateri že smrčali, zato je svečnik svojo pridigo prekinil in vzkliknil: „Lord Lauderdale, prosim vas, da se zbudite, tako glasno smrčite, da boste še kralja zbudili.“



»Teater di Marcello«

so izkopali v Rimu. Mogočna stavba iz starorimske dobe je bila grajena v rimskem in dorskem slogu; gledališče je imelo počez 166 metrov in v njem je dobilo prostora več ko 15.000 ljudi.

TIGER

N A P I S A L M A X B R A N D

„Tiho!“ Prestrašeno je pogledala na okoli. „Bala sem se, da ne pride do tega. Tiger, poslednjič vas prosim: idite!“

Videla je, kako mu je ogenj šinil v oči.

„Saj poznate moj edini pogoj, Mary.“ Napravil je veliko, široko kretnjo. „Ne, niti tega pogoja ne zahtevam več. Kaj ste bili, mi je vseeno, ko vem, kaj ste zdaj. Mary, ljubim te. Ali me hočeš za moža?“

Počakal je in videl, kako so se resne, mirne oči izpremenile in zasvetile, in ko se je zdaj nasmehnila, je ona rožna megla ogrnila njegov pogled, ki mu je prvič zasenčila oči, ko je pobil Boyntona; ničesar ni več čutil razen blaženege opoja velike sreče.

Ležala mu je v rokah, tik ob srcu, in ko se je megla raztepla in mu je srce mirneje udarjalo, mu je bilo, kakor da se je drugo bitje tesno združilo z njim — postala sta kakor eno.

„Samo eno mi obljubi!“ je zaprosila. „Samo eno, a to odtehta tisoč drugih stvari: zapusti nocoj tangle z menoj!“

„Tako, če želiš. In Pavijan — k njemu se lahko pozneje vrnem.“

„Nikoli! Toda počakati morava, da se znoči. Dobro vem, da je nevarno tako dolgo čakati, toda kadar odideva, ne sme nihče za nama.“

„Ha!“ je vzkliknil Tiger. „Misliš, da se hočem splaziti proč kakor polit pes — ponoči? Kaj bodo mislili moji prijatelji v tanglu?“

„Ali ti je kaj do tega, kaj si mislijo?“

„Saj se mi bodo smejali, Mary!“

Pomislila je, kako čudno je to, da Lodge — sin Williama Lodgea trepeče pred tem, da se mu bo tangelska drhal smejala.

„Tvojo besedo imam,“ je silila vanj.

„Dobro,“ je nejevoljno prikimal. „Naj bo!“

Devetindvajseto poglavje

MARY IZGUBI SVOJ PRESTOL

Ko je Tiger šel, je stopil v sobo Sparchi, lajnar. Odložil je klobuk in se priklonil, ko je zagledal Tigra, toda veliki mož je ves razburjen brez besede stekel mimo Italijana, in Sparchi je stopil v pisarno. Komaj je imel roko na kljuki, je vrata naglo zaprl za seboj, in tedaj je njegov smehlaj izgubil.

„Iščejo ga!“ je šepnil Mary Doverjevi.

„Kdo, Sparchi?“

„Boynton, ‚rdeči Henshaw‘ in ‚tihi Moore‘.“

„Tigra iščejo?“

„Zdaj so gori in govore z Belobradcem.“

Obrnila se je in zagrozila s stisnjeno pestjo proti stropu. Potlej je prišla Sparchija z obema rokama.

„Tony,“ je šepnila, „tega ti nikoli ne pozabim.“

In že je bila zunaj z naglico žvižgajočega biča in stekla po ozkih stranskih stopnicah gor do vrat Lewa McGuira, v sobo, ki je bila nabito polna vsakodnevnih prosilcev, in k vratom, ki so ločila starega Belobradca od vnunjega sveta.

Po teh vratih je jela razbijati naglo koračnico. Čez trenutek je Lew McGuire malce odprl vrata.

„Kaj te je uščenilo?“ je šepnil. „Saj tu vendar ni nikaka nedeljska šola, Mary. Občinstvo ni povabljeno, Belobradec ima polne roke dela.“

„Ali sem jaz občinstvo?“ je vprašala Mary, komaj premagujoč jezo.

„Prav gotovo ne. Toda zdajle ne moreš k njemu. Belobradec nikogar ne sprejme. To naj ti povem.“

„Pred nosom mi hočeš vrata zaloputniti?“ je rekla z drgečočim glasom. „Takle zveržen ušivec, Bog mi odpusti! Pri priči mi odpreš! Vem, da notri razpravljajo o zasebnih poslih. Pri tem pa imam tudi jaz besedo. Dobro vem, o čem govorite.“

Lew McGuire se je obotavlja se obrnil, da dobi od Belobradca novih navodil, tako ko je glavo okrenil, je Mary vzela stvar sama v roko: z vso silo je porinila vrata. McGuire je izgubil ravnotežje in se opotekel, medtem pa je Mary zdrknila v sobo in vrata za seboj zaprla. Tri glave so se besno ozrle po njej, in celo stari Belobradec se je z muko vzel na blazinah in se srepo zagledal v vsiljivca.

Njen glavni interes je veljal starcu, a tudi ostale tri je naglo in ostro preletela. Obraz Larryja Boyntona je jel zdaj po skrbnem zdravljenju dobivati nekoliko bolj človeške oblike, čeprav je bil še vedno obilno polepljen z obliži in je kazal velike črne in škrlatne lise na bradi in okoli oči.

„Tihi Moore“ je bil mož znanega slovesa v tanglu, in njegov značaj je temu slovesu ustrezal; imel je vedenje kakor minister, ki se je bil pravkar zahvalil za svojo službo, in njegov resni, strogi obraz se je grajajoče obrnil k deklici. „Rdeči Henshaw“ je bil pa čisto navaden veseljak, ki se je zdel, da se vobče ne stara, toda v njegovih šalah je bilo na žalost nekaj usodnega, zakaj rad se je ukvarjal z nitroglicerinom in polnočnimi eksplozijami.

„Naj tudi Mary sliši,“ je nasvetoval. „Prav za prav nam je ona najbližja, vrhu tega, ko je že tukaj, se mi vidi, da nas je premalo, da jo vržemo ven.“ In pri tem se je zarežal na ves obraz.

Toda ona je stopila naravnost k postelji in zavzela tam svoj običajni prostor na robu bolnikove postelje.

„Čula sem, da so dečki tu gori,“ je rekla, „in mi ni bilo treba možganov napenjati, da sem pogodila, kaj jim je v mislih. Ali smem ostati, Belobradec?“

Vprašuje jo je pogledal izpod košatih obrvi, njegove oči so se mrzlo zasvetile, in jasno in trdo; naposled je z roko pritrtil.

„Nemi Moore“ je zahrkal.

„Da boste o poteku našega pogovora na jasnem, Mary Doverjeva,“ je začel, „vam ga kratko ponovim. Po sodbi gospoda Henshawa —“

„Pusti čenče, Moore,“ je odvrnila. „Ne govori sfrizirano, rajši na dan z besedo, kaj se je zgodilo.“

„Tvoj prijatelj Tiger mora proč,“ je zarenčal; mrko, s stisnjenimi ustnicami je sedel in postrani škilil v deklico.

„Tako je prav. To je vsaj odkrita beseda,“ je prikimala deklica. „Vi vsi imate nekaj zoper njega. Zakaj bi se ga ti, Larry, rad iznebil, razumem. Toda ti, Rdečkar?“

„Tako ti povem. Jaz in Bert Hagen sva imela pripravljeno prav čedno stvarco, lepe denarce bi vrgla! Toda po tej rabuki s Tigrom ni več z njim govoriti. Gladko me je pustil na cedilu. Kakšen razlog je imel? Ha, ha! Razlog, ki ga imam jaz, da hočem Tigru za vrat, je vreden tisoč dolarjev.“

„In ti, Moore?“ se je obrnila na to znamenitost.

„Jaz nikoli ne navajam razlogov,“ je leta mrzlo odgovoril. „Tiger ni po mojem okusu ne po okusu mojih prijateljev. Zato mora proč.“

Toda nekdo je dejal, da je Belobradčev prijatelj, v tem primeru bi seveda ne šli nadenj. Zdaj pa z velikim zadovoljstvom čujemo, da je Belobradec enih misli z nami. Tiger je ta trenutek kršilec miru v tanglu, Mary.“

„Belobradec!“ je vzkliknila deklica. „Vi ste na strani teh goril?“

Hromčeva roka se je zganila.

„Soglašam,“ je prevel Lew McGuire.

Mary se je mrko ozrla.

„Kaže, da vam nič mar, da sem solidarna s Tigrom?“

Tedaj se je Larry Boynton razkačil: „Kaj nas to briga! Mi smo s teboj, dokler si ti z nami! Toda zdaj si nekje snela tega nadležnega tujca. Nas nič več ne pogledaš, a njemu se lepo delaš, kadar ti gre krivo, pa prideš k nam in bi se nam rada prikupila!“

„In vidva sta istega mnenja?“ je vprašala čisto krotko.

„Ni kaj govoriti, Mary,“ je rekel „tíhi Moore“. „Glej, kaj je že dosegel pri nas. V osem in štiridesetih urah si je napravil veliko stranko. Pol teh bedakov že drevi za njim. Kršilec miru je in povzročitelj nereda. Mož, ki zna Berta Hagna spraviti na svojo stran, je nevaren, in stvar se mora nehati. Zelo žal, a ne moremo pomagati!“

„Belobradec!“ je še enkrat zaprosila.

In še enkrat se je malone proti svoji volji dvignila bolnikova roka.

„Zaradi blaginje večine,“ je prevel McGuire. In trije možje, ki so s pridržano sapo čakali odločitve starega, nemočnega diktatorja, so se zdaj zmagoslavno obrnili k dekletu. Vsakteri izmed njih je bil na svoj način pomembna veličina, vsi so bili v najboljših moških letih; toda hromca je obdajalo nepojmljivo ozračje sile, neizrekljiva oblast, da so bili vsi drugi v primeri z njim otroci. Mary Doverjeva je vstala in pogledala po vrsti vsem trem v obraz in pred njenim pogledom so pobesili oči. Bila je jako srdita, in kadar se je Mary Doverjeva srdila, se je ves tangle tresel v temeljih.

„Kakšno je vedno bilo pravilo v tanglu?“ je vprašala.

„Pravilo je,“ je rekel Moore, „drži se svojih starih prijateljev in pošlji nove k vragu!“

Prezirljivo ga je pogledala.

„Tako? Misliš? To samo kaže, da si na krivi poti. Sicer si res starejši od mene, toda jaz sem delj v tanglu. Kaj ste vi vsi proti meni? Zelenci! Jaz sem tangle!“

Premolknila je, kakor da hoče počakati, ali se ji kdo upa oporeči, toda vsi trije so samo raztegnili obraz.

„Če mi ne marate verjeti, lahko poskusite, kam pridete.“ Stisnila je zobe, ko je govorila, in spet jih je vse izzvala. „Le poskusite!“ je nadaljevala. „Ham Sullivan je mislil, da more proti meni vladati v tanglu. Kaj se je zgodilo s Hamom Sulivanom? In potlej veliki junak Harry York, ki je mislil, da doseže to, česar Ham ni zmogel. Kje je zdaj Harry York? Nihče izmed vas tega ne ve, in tudi ne vprašate. Tole vam rečem: vi vsi ste bili moji dobri prijatelji, da, bili ste mi; in kadar vam je pasje šlo, ste vselej prišli k meni. Ne maram o tem govoriti, kaj sem za vas storila, toda slabo mi postaja, ko vas gledam, kako se postavljate in velike delate, kakor bi bili Bog ve kaki možje. Vobče niste možje. Babe ste!“

„Rdeči Henshaw“ je ogorčen zagodrnjal.

„Papo za zobe, Rdečkar!“ je razjarjena zavpila. „Ne drzni se mi več ust odpreti! Ali mislite, da bom besede izgubljala z vami? Ali mislite, da vas ne položim desetkrat na tla?“

Vsi trije so sedeli v onemogli jezi na robovih svojih stolov, toda nihče se ni upal ziniti. Usta „tihega Moora“ so krčevito zatrzala.

Zdajci se je stopila.

„Moj Bog, dečki, povem vam edino pravilo tangla. Takole se mu pravi: poštena igra in odkrita beseda; bodi s svojimi prijatelji in poglej sovražniku naravnost v oči. To je pravilo. Videla sem, da se je obneslo, in oni, ki se po njem ne ravnaajo, poginejo. Pokazala sem vam, kako sta poginila Ham in Harry. In drugim se je prav tako zgodilo. In zdaj pride nov človek, Tiger. Pošteno igra in odkrito pove svoje mnenje; zvest je svojim prijateljem in svojim sovražnikom v oči pogleda. In samo zato, ker je nekaterim izmed vas stopil na prste, mu hočete od zadaj zasaditi nož v hrbet.“

Prišli ste sem k Belobradcu —“ tu se je njen glas od ganjenosti utrgal, vendar je dalje govorila — „prišli ste k Belobradcu in mu natvezli, da ruši Tiger stara prijateljstva, da ščuva može na može. Pravite: ‚Belobradec, zaradi ljubéga miru se moramo tega Tigra iz-

nebiti!‘ Dečki, vprašam vas: ali je to poštena igra, odkrita beseda?“

Samo strmeli so vanjo; celi tihi Moore je sklonil glavo in se zamislil. Že ji je bila zmagata gotova, ko se je spet dvignila Belobradčeva roka in narisala nagle črke. Tisti mah so vsi imeli oči samo za to. Vse je bilo tiho v sobi in nič se ni zganilo razen spretne roke starega moža. Vsi so jo gledali z globokim spoštovanjem; vse je obvladala; nje moč je bila še večja od moči Mary Doverjeve.

„Ali ni Tiger nikake škode napravil?“ je prevel McGuire.

„Nikake!“ je vzkliknila Mary.

„Ali so ti možje bili tvoji prijatelji?“

„Moji prijatelji, seveda. Larry mi je bil dober tovariš in tudi ona druga sta mi dostikrat pomagala.“

„Ali so tudi zdaj še tvoji prijatelji?“

„Kaj hočete reči, Belobradec?“ Vprašuje je pogledala v njegov obraz, ki je neprodirljivo gledal iz belih las.

„Ne, ta trenutek ne kaže da bi bili.“

„Kdo je kriv, da so se tako izpremenili?“

Ko je videla, kam merijo ta umno zadana vprašanja, ji je upadel pogum.

„Tiger,“ je morala priznati. Ona roka ji je iznenada vzela vso moč.

„In zato mora proč,“ je potrdila roka.

„Naj gre,“ je vzkliknila Mary Doverjeva.

„Toda povejte tem možem, Belobradec, da ne smejo rabiti sile. Nikake zahrbtnosti, nikakih nožev. Ali bi jim povedali?“

Starec je zaprl oči, kakor bi ga bil prepirl zelo utrudil, in iz ust mu je dahnil vzdih — edini glas, ki je kdajkoli prišel čez njegove ustnice. Naposled je odprl oči in pogledal po čakajočih obrazih. Spet se je roka zganila.

„Nikake sile.“

„A kako naj se ga potem iznebimo?“ je vzkliknil Larry Boynton. „Ali mislite, da je Tiger tiste vrste človek, ki se z njim da govoriti? Povem vam, z njim govoriš samo s pihalnikom.“

Toda Belobradčeva roka je rekla: „Prepuštite mi Tigra!“

Mary, ki je trojico natanko opazovala, je vedela, da se bodo tem nemim besedam brezpogojno pokorili; toda vedela je tudi, ko so možje posadili klobuke na glavo in šli iz sobe, ne da bi je bili samo ošvrknili z očmi, da je

Branko Sodnik:

Jernej

Takrat so se odprla vrata jetniške celice. Na pragu je stal sodnik in mu povedal, da je kazen prestal.

Jernej je bil iznénaden. Toda sodnik mu je pojasnil, da ga zaradi vzornega vedenja puste na svobodo dva meseca preje.

Ko je stopil na cesto, je zajel polne prsi svežega zraka. Kako se mu je prileglo. Deset mesecev je sedel v zaporu! Deset mesecev! In vse zaradi listega neumnega sunka z nožem. Branil se je bil in ranil nekega fanta.

Deset mesecev ni gledal ničesar drugega, kakor pusto zidovje, popisano z neštetiimi pisavami in majhen košček neba skozi zamreženo okno.

Neznana môra ga je mučila in ni se je mogel otresti.

„Samo, da sem prost, da je konec vsega,“ se je skušal tolažiti, toda zaman. Kakor motoglav je hodil po ulicah.

Ko je sedel v vlaku, se je iztreznil. Misлити je jel na dom, na njo. Kaj dela ona? Ves čas, kar je bil v zaporu, ga ni obiskala in še pisala mu ni. Ko je bila nedavno mati pri njemu, mu tudi ona ni hotela o njej ničesar povedati.

Vlak je obstal. Jernej je naglo skočil iz vagona in krenil k izhodu. Nihče ga ni čakal. Kako! Saj niso mogli vedeti, da pride.

Samo deset minut je imel do doma. Od daleč ga je že videl. Pod hribom je čepel in gledal v dolino kakor osivela starka. Spodaj pa hišica, kjer stanuje ona, Danica. Njeno okno — in rdeč nagelj na njem. Kako se je razbohotil! Lani je bil še majhen — komaj en cvet je imel vsak teden...

Lahkih korakov je šel skozi vas. Skoraj vsi ljudje so bili še na polju. Le tu in tam se je pokazal znan obraz, v zadregi pozdravil in izginil odkoder je bil prišel.

njene oblasti v tanglu konec. Nič več ni imela vrhovnega poveljstva nad vsemi, bila je le še voditeljica ene stranke; kralj tangla — to je bila ona nemočna razbitina, ki je ležala na postelji.

Tedaj ji je lahko postalo vzeti slovo od tangla in ga s Tigrom za zmerom zapustiti.

„Najprej domov,“ se je odločil Jernej, čeprav ga je vlekle k Danici.

Mati je sedela na pragu in podpletala nogavice. Tako je bila zatopljena v svoje delo, da ga niti opazila ni, ko je stal pred njo. Šele tedaj, ko jo je poklical, je dvignila glavo.

„Ali so te izpustili?“ je rekla veselo, vstala in ga odvedla v kuhinjo.

„Najprej se najej!“ mu je rekla skrbno, „saj vem, da si lačen.“ Vsega mu je nanosila, kar je premogla shramba.

Ko se je najedel, je šel v sobo in se preoblekel. V omari je med staro ropotijo našel svoj nož, tisti nož, ki mu je prinesel deset mesecev zapora. Podzavestno si ga je zataknil za pas.

„Kaj pa Danica?“ je mimogrede vprašal, ko se je vrnil iz čumnate.

„Tako... tako...“ mu je rekla v zadregi. „Že dolgo je ni bilo k nam.“

„K njej grem,“ je rekel, „pozno je že.“

„Ne, nikar ne hodi!“ je zaklicala za njim, ko je že stal pred vrati, toda bil je predaleč, da bi jo bil čul.

Stekel je po bregu navzdol, odprl leso in stopil na sosedov vrt.

„Danica!“ je veselo poklical, ko jo je zagledal sredi dvorišča.

Zdrznila se je in kri ji je zastala. Ozrla se je, da bi pobegnila, toda on je že stal pri njej in jo držal za roko.

„Kaj ti je, Danica?“ je rekel začudeno. „Zakaj se me bojiš? Saj sem se vrnil k tebi.“

„Pusti me!“ je hladno odvrnila in se mu iztrgala. „Pusti me!“

„Kakšna si?“ prijel jo je okrog pasu.

„Pusti me!“ se je trdovratno upirala. „Ne dotikaj se me. Nočem pretepača.“

Zdaj je vedel, zakaj ga ni prišla obiskat v zapor, zakaj mu ni pisala... Sramovala se ga je...

„Ne, Danica,“ je rekel proseče, „saj nisem tak.“

„Si, prav tak si,“ mu je vrgla v obraz. „Ne maram te več!“ Premolknila je, potem pa se mu je izvila. „Drugega imam!“

„Drugega!“ je zahropel. „Drugega... Nič več mene... Ne, ne, ne smeš ga imeti...“

Roka mu je popustila in zdrknila po njenem krilu.

„Ne, ni mogoče,“ je zajecjal. „Ali si pozabila, kako sva se rada imela?...“

Tedaj je šele opazil, da je zavita v veliko ruto, ki jo krčevito stiska k sebi. Skočil je k njej in ji jo z naglo kretnjo strgal z ramen.

„Danica! Vlačuga... vlaaačuga...“ je kriknil. „Vlačila si se z njim in...“

Zgrabil jo je za roke in potegnil k sebi.

Kaj je prišlo potem, tega ni vedel. Ko se mu je povrnila zavest, je videl, da kleči na njej. Na roki se mu je lepilo nekaj toplega in nož je bil do ročaja krvav. Danici pa je bruhala kri iz prsi.

Tiho, brez besed, je odšel z dvorišča. Lesa je zaškripala, ko se je oprl na njo, da ni padel. Potem je šel počasi v breg in vsak korak mu je bil muka.

S težavo se je privlekel do domače hiše. Na pragu je obstal. Ali naj gre noter?

V veži in v kuhinji je bilo že temno, le v izbi je gorela luč. Stopil je k oknu. Videl je mater, ki je sedela za mizo in brala iz starega molitvenika. Obraz ji je izdajal nemir. Njene ustnice so se gibale v tihi molitvi.

Čutili je morala, da je nekdo pred hišo.

„Ali si ti, Jernej?“ je vprašala z drhtečim glasom.

„Jaz, mati.“

„Pridi v hišo. Tema je že.“

„Ne, mati... Zbogom, mati...“

Ko je prihitela k hišnim vratom, Jerneja ni bilo nikjer več.

V krsti

Iz velikega Nič se je počasi nekaj ustvarjalo v nedoločene oblike, potem pa se je kakor medla slika v daljnogledu izčistilo v moj lastni jaz.

Nezavedna misel mi je ko muha brenčala okrog glave v zamotanih kolobarjih in se kakor uren vrtnec pogrezala vame.

Počasi sem prihajal k zavesti.

Imel sem občutek, da se pod menoj pozibavajo tla.

„Prav dolgo sem moral spati,“ sem pomislil. Nisem se mogel spomniti, kdaj sem legel in zakaj se ziblje postelja pod menoj, kakor bi se peljal na vozu z gumijastimi obroči.

Hotel sem odpreti oči... ni šlo. Tudi premakniti se nisem mogel, še glasu nisem mogel dati iz sebe, da bi koga poklical, da bi ga vprašal, kaj to pomeni.

Začutil sem rahel sunek, kakor bi zadel s čolnom ob leseno bruno, in zibanje je zdajci prestalo. Čul sem človeške korake okoli sebe in neko nerazložno mrmranje. Zdelo se mi je, da prav blizu mene nekdo ihti.

Bim, bam bom, so se zateglo oglasili zvonovi prav nad menoj, vmes pa nejasno otožno, slovesno petje, kakor pri pogrebu.

„O Bog, pa ne da bi...“ me je v grozi izpreletelo. Kakor strašna pošast mi je prišla misel: v krsti sem zabit in prav malo še, da me zasujejo, če ne izpregovorim.

Prav dobro sem videl v vseh potankostih, kaj se godi z menoj.

Kako čudno, saj še bolan nisem bil! Zakaj me hočejo pokopati?

Z vso silo sem se skušal premakniti. Samo potrkat bi bil moral na krsto, in rešen bi bil. Hotel sem vzkrikniti, toda komaj slaboten dih je prišel iz mojih izmučenih prs.

Čutil sem v sklenjenih rokah križec, kakor ga imajo mrliči in okrog prstov so se mi ovijale debele molkove jagode.

Utihnili so zvonovi in spet so se zazibala tla pod menoj. Začul sem vekanje in mešaničico korakov; nekje je zaškripala lesa.

„Pokopališče,“ sem se prestrašil in tesno mi je bilo pri srcu. „O Bog, če bi mogel zakričati, da bi me čuli pogrebci!“

Postavili so krsto na tla in nekje prav blizu je zažvenketala lopata. Natanko sem vedel, kaj se godi z menoj. Zdajle, samo zaječal bi, ko je vse tako tiho... Ne, ne morem...

Narahlo se je zazibala in prav razložno sem čutil, kako polze vrvi pod menoj. Spustili so me v svežo jamo, pogreznil sem se, potem pa je bila strašna fihota.

O, groza, v grobu sem živ in mlad, tako mlad še, in pogrebci le še čakajo, da zmečejo name tisti veliki kup črne, mastne, s kostmi pomešane prsti.

Še zmeraj sem upal, da se mi bo posrečilo zakričati. Kako sem napenjal vse svoje sile... nič ni pomagalo!

O, Bog, živega me zasujejo, ti norci, ti be-daki! Konec bo vsega, strašen konec!

Začul sem žvenket posode z blagoslovljeno vodo in komaj slišno so prišle do mene du-hovnikove besede:

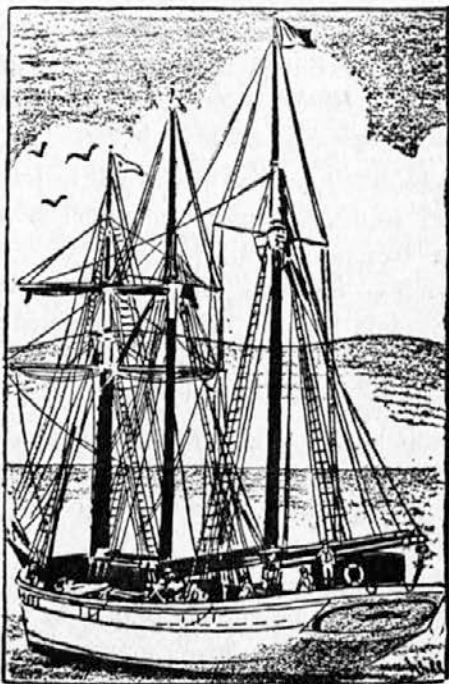
„Vzemi zemlja...“

Pretrsljivo so zabobnele prstene kepe po pokrovu in oglušajoč trušč je prevzel vse, prav vse.

Še enkrat sem zbral vse svoje mo'i. Kakor bi bil vrgel nečloveško pošast s sebe, se je ne-kaj utrgalo v meni in iz grla mi je prišel stra-šen, nečloveški krik strahu in groze.

Zbudil sem se, globoko sem vzdahnil, in ves premočen iztegnil roko. Ali res nisem v grobu? Ne, nisem, hvala Bogu, bile so le strašne sa-nje. Planil sem iz postelje in videl: skozi ne-zastrto okno je sijala luna in zvezde so žarele v lepo februarско noč.

Ta črtica nam je bila poslana za tekmovanje v našem razpisu „Najstrašnejši trenutek mojega življe-nja“. Priobčujemo jo kot 9. v tej vrsti; napisal jo je g. Tine Ovsenikov.



Prva šolska ladja za ženske

Jadrnica „Alycon“ s 160 tonami ima posadko iz sa-mih žensk. Vozi v Rokavskem prelivu med Francijo in Anglijo.

Za slabo voljo

„Mamica,“ je prijokala domov mala Lizika, „mene leva lovorika tako boli!“

Začudena mamica vpraša, kaj otrok hoče. Deklet-ce v zadregi nekaj časa molči in šele na dolgo prigo-varjanje pride naposled z besedo na dan:

„Draga mamica, ne vem, kako naj ti povem. Go-spod učitelj vedno pravi: ‚Odpočij se na svojih lovo-rikah!‘“

Kakšna je razlika med zakoncema pred ločitvijo in po njej?

Pred ločitvijo živita ko pes in mačka, po ločitvi pa živi on ko pes in ona ko mačka.

Gospod vpraša prijatelja, ki je bil na glasu velike zakonske copate: „Povej mi, ali ima mož pravico od-preti pismo, ki je naslovljeno na njegovo ženo?“

„Pravico že ima — toda pogum?“

Voda je izpodkopala železniški nasip, vlak ni mo-gel dalje in potniki so morali na neznatni postajici iz-stopiti. Eden izmed njih je porabil priliko in je šel v samotno gostilno, ki se je belila na griču. Ves premo-čen od dežja je rekel krčmarju:

„Saj to je pravi vesoljni potop!“

„Vesoljni potop, kaj je to?“

„Kaj niste še nič slišali o vesoljnem potopu, o No-etu in njegovi barki?“

„Ne, že tri dni nismo dobili listov!“

Žena znamenitega matematika je vedno zamenja-vala sklone, kar je moža silno jezilo. Ko je profesor nekega dne umrl, je žena obupno jokala ob njegovi smrtni postelji in tožila: „Brez teboj ne morem živeti, ne morem več živeti brez teboj!“ Zdajci se je mož še enkrat dvignil na postelji in popravil: „Pravilno je: ‚Brez tebe!‘“ ter za zmerom zaspal.

Mamica: „Očka, kdaj pa je mene štorcklja prinesla?“
Oče: „Prvega avgusta.“

Mamica: „Glej no, to je pa ravno na moj rojstni dan.“

Na operni reduti se je Helena Odillonova poja-vila z globokim dekoltejem. Hugo Thimig ji je rekel: „Helena, idi domov, obleci se in lezi spat.“

V skrajni sili

Domačin je ušel svojim gostom v spalnico. Tam je dobil svojo ženo z mrzlim obkladkom na glavi; tudi njo je kakor njega strašno glava bolela.

„Ne prenesem več teh ljudi,“ je vzdihnil.

„Jaz tudi ne,“ mu je pritrdila. „A kako naj jim po-vem, naj vendar že gredo?“

„Ne, tega jim res ne moreš reči. Toda — kaj bi bilo, če bi sedla za klavir in jim kaj zaigrala?“

Kuhinja in dom

Madeži na kovinah

Z *medeninaste posode madeže* odpraviš tako, da jo najprej umiješ z ocedkom kislega zelja, potem pa zdrgneš s pepelom. Staro medenino najlepše očistiš z močnim salmijakom. Potem jo je treba umiti in zdrgniti s suho krpo.

Zelenege volka odstraniš s srebrnine s salmijakom.

Zlato najlepše očistiš, če ga daš v mešanico soli in hudega kisa in pušiš v njej četrt ure. Potem ga dobro izmij in s suho cunjno odrgni.

Porumenele klavirske tipke očistiš najlepše, če jih odgrneš z bombažasto krpo, prepojeno s terpentinovim oljem. Potem jih osuši in pušiš, da jih solnce obsije. Prav tako pomaga, samo ne tako hitro, odrgnjenje s krpo, namočeno v bencinu ali vinskem cvetu.

Tipke bodo ostale zmeraj bele, če jih vsak teden očistiš s špiritom.

Isto velja za vse predmete iz *slonovine*.

Nekaj priporočljivih sredstev

Razpokane ustnice namaži z Coldcreamo.

Rdeč nos rahlo namaži vsak dan s čistim bencinom ali svežim mlekom.

Kurja očesa odpraviš, če položiš nanje tople smrekove smole in jih zavežeš. V 24 urah se izluščijo s korenino vred.

Gospodinja, ki ima opravka s toplo in mrzlo vodo, mora često namazati roke z lanolinom, vazelinom ali lojem. Če se ti roke pote, jih namaži s kafrovim špiritom ali pa s špiritovim milom. Če ti razpokajo, jih umivaj z mlekom.

Proti *hripavosti* pomagajo najbolje: sladkor in jajčni beljak ali žajbeljev čaj z medom. Večkrat na dan grgraj. Dobri so tudi topli obkladki okrog vrata. Govori čim manj.

Za želodčne krče je žličica dobrega ruma, pomešana s petimi kapljicami kumnovega olja. Priporočljivo je tudi po vsaki jedi pojesti košček citrone. Poznano sredstvo so vroči ovseni obkladki na želodcu.

Če imaš *hemoroide* uživaj obilo sadja in pij čim manj alkohola. Hodi kolikor mogoče mnogo.

Slivni močnik.

Potrebščine: 2 rumenjaka, 40 dkg moke, 15 dkg sladkorja, 6—8 žlice mleka, 1 zavojček *Dr. Oetker-jevega pecilnega praška*, nekaj *Dr. Oetker-jevega vanilinovega sladkorja*, 2 beljaka, slive.

Priprava: Premešaj dobro rumenjaka, nato dodaj polagoma moko, sladkor, mleko, pecilni prašek, vanilinov sladkor in sneg. Vse to mešaj, da dobiš enakomerno, rahlo testo. To zmes daj v plitev model, obloži jo z razpolovljenimi slivami in peci ¾ ure.

DRÖBİZ

Popolna izdaja sv. pisma v pisavi za slepce obsega 38 debelih zvezkov.

Danes doživi človek povprečno 40 let. Pred sto leti je živel 30 let, pred štiri sto leti pa celo samo 18 do 20 let.

Ghenorski maharadža se lahko pobaha, da ima najdražji voz na svetu. Njegova kočija je iz čistega zlata.

Že stari Egipčani so poznali britev.

Predmet, ki tehta na zemlji 15 kilogramov, bi tehtal na luni samo 2 in pol kilograma.

Teža novorojenčka se podvoji v šestih mesecih.

Angleški admiral dobi na mesec 2000 funtov, to je 550.000 dinarjev plače.

V reki Nilu so doslej odkrili več ko 9000 vrst rib.

Peclji listov palme Mauritius so do 3 metre dolgi.

Najvišji most na svetu je most čez reko Zambezi v Afriki, ki se dviga 140 metrov nad reko.

Abesinci se zelo boje vode. Kapanja sploh ne poznajo, umivanje pa jim je največji luksus.

Francoski cesar Napoleon Bonaparte je postal že s 25 leti general, vendar pozna zgodovina še mlajše vojskovodje. Francoski general Morceau je dosegel to čast že z 22 leti.

Na Švedskem sta še v prometu dve lokomotivi, ki sta bili zgrajeni leta 1856.

Danski izumitelj Meardt je izumil pivo v tabletah. Tableto raztopiš v vodi in dobiš najboljšo pivo, ki se vrhu tega nikdar ne pokvari.

V Italiji ni navada, da bi na zidove lepili listke z oznanilom, da se odda soba. Kjer oddajajo sobo, obesijo na okno bel prtič.

Brzovlak, ki drvi s hitrostjo 75 kilometrov na uro, bi potreboval 210 dni, da bi privozil na luno. Pešec, ki prehodi 5 kilometrov, bi hodil osem let in pol.

Po izjavi župana v Gallspachu (Avstrija) je čudodelnega zdravnika Zeileisa leta 1929 posetilo 140.000 bolnikov, med njimi 22.000 iz Avstrije, 47.000 iz Nemčije, celo iz Afrike in Avstralije 49, iz Jugoslavije pa 2000. *Liječnički Vijesnik, Zagreb.*

Američani izdajo na leto za nego zob 285 milijonov dolarjev (16 milijard dinarjev). Vsak Američan da na leto za zobe povprečno 140 Din, vsak ameriški dentist pa zasluži na leto povprek 430.000 Din.

Zahnärztl. Rundschau.

KAZ OBETA KINO

EDINI ZVOČNI KINO V LJUBLJANI
z najboljšo svetovno aparaturo Western Electric.

PESEM KAZNJENCA. Pretresljiva drama mladega komponista. Govoreči film, v glavnih vlogah Betty Compson in Richard Barthelmess.

VALČEK LJUBEZNI. Sijajna nemška filmska opereta. V glavnih vlogah govornica in pojeta Lillian Harvey in Willy Fritsch.

ATLANTIK. Grandiozen nemški govoreči film, ki predstavlja največjo pomorsko katastrofo človeštva — potop 'Titanica'. V glavni vlogi Fritz Kortner.

Agfa
Kodak
Zeiss-Ikon
Voigtländer

Foto
k i n o
aparati

Stalno v zalogi
foto-materijal

Janko Pogačnik

Ljubljana
Tavčarjeva ulica števil. 4.

23

„Der Grosse Brockhaus“

Vsak človek, vsaka hiša mora brez pogoja imeti ta leksikon, ki mu ni enakega v svetovni zgodovini. Brockhaus nadomešča vse ono, kar je razmetano v tisočih in tisočih knjigah.

Brockhaus Vas dela nezmožljive ker je točen ko švicarska ura.

Vse informacije daje „Roman“.



„PLANINKA“ zdravilni čaj

iz najboljših zdravilnih zelišč, čisti in prenavlja kri in učinkuje izborno pri slabih prebavi želodca, zaprtju telesa, napenjanju, nerednem delovanju črev, hemoroidih (zlati žili), poapnenju žil, izpuščajih in žolčnem kamnu. Preprečuje kislino in zbujata tek. Pravi „Planinka“ čaj je zaprt in plombiran in ima napis:

Lekarna Mr. Ph. L. Bahovec, Ljubljana

ter stane zavojček 20 Din

6



Blagovna znamka

„Svetla glava“

se je obnesla. — Med tisoči znamk, ki se priglašajo vsako leto, pač pa ni nobena postala znana kakor ta. Radi pozornosti, ki jo vzbuja slika, in radi globokega svojega pomena je postal znak nepozaben.

„Znamka Oetker“ jamči za najboljšo kvaliteto po najnižjih cenah in radi tega načela so

Dr. Oetker-jev pečilni prašek
Dr. Oetker-jev vanilinov prašek
Dr. Oetker-jev prašek za pudinge itd.

tako močno razširjeni.

Letno se proda mnogo milijonov zavojčkov, ki pomagajo „prosvitljenim“ gospodinjam postaviti v kratkem času na mizo tečne jedi. Marsikatera ura se je prihranila, mnoge nevolje radi slabega kipeja močnikov je izostalo.

Otroci se veselijo, če speče mati Oetkerjev šartelj, in v otroški sobi ni ničesar boljšega, nego je Oetker-jev puding s svežim ali vkuhanim sadjem ali s sadnim sokom.

Pri nakupu pozor na to, da se dobe pristni Dr. Oetker-jevi izdelki, ker se često ponujajo manj vredni posnetki.

Dr. Oetker-jev vanilinov sladkor je najboljša začimba

za mlečne in močnate ledi,
pudinge in spenjeno smetano,
kakao in čaj,
šartlje, torte in pecivo,
jaščni konjak.

Zavojček odgovarja dvema ali trem strokom dobre vanilije.

Ako se pomeša $\frac{1}{2}$ zavojčka Dr. Oetker-jevega izbranega vanilinovega sladkorja z 1 kg finega sladkorja in se dasta 1 do 2 jajčni žlici te mešanice v skodelico čaja, tedaj se dobi aromatična, okusna pijača.

Dr. Oetker-jevi recepti za kuhinjo in hišo

prinašajo izbiro izvrstnih predpisov za pripravo enostavnih, boljših, finih in najfinejših močnatih jedi, šartljev, peciva, tort itd.

Za vsako obitelj so največje važnosti, ker najdejo po njih sestavljena jedila radi svoje enostavne priprave, svojega odličnega okusa in svoje lahke prebavljivosti povsod in vedno pohvalo gospodinji — tudi onih, ki stavijo večje zahteve — in ker je, kakor je pokazala izkušnja, vsako ponesrečenje tudi pri začetnicah izključeno.

Oetker-jevo knjigo dobite zastoj pri Vašem trgovcu; ako ne, pišite naravnost na tovarno

DR. OETKER, MARIBOR.

81